

Chambre des Députés

Compte rendu officiel

Supplément commun aux quotidiens :

Luxemburger Wort, Tageblatt, Lëtzebuerger Journal, Zeitung vum Lëtzebuerger Vollek

Contenu rédactionnel :

Service du compte rendu de la Chambre des Députés
Service des relations publiques de la Chambre des Députés
Tél. 466 966-1

Saisie de texte :

Polygraphic SA, Esch-sur-Alzette

Conception et mise en page :

Espace Médias SA, Esch-sur-Alzette

Concept et coordination générale :

BRAIN & MORE, agence en communication, Luxembourg

Imprimeries :

Saint-Paul Luxembourg SA 2, rue Christophe Plantin L-2988 Luxembourg
Editpress SA 44, rue du Canal L-4050 Esch-sur-Alzette

► **Une voix.**- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Educationnsminister Claude Meisch. D'Diskus-sioun ass domat ofgeschloss.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7440 et dispense du second vote constitutionnel

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7440. Den Text steet am Document parlementaire 7440⁵.

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséin-lech Stëmmen. Duerno de Vote par pro-curation. De Vott ass heimat ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 32 Jo-Stëmmen, bei 4 Nee-Stëmmen an 23 Abstentionen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7440 est adopté par 33 voix pour, 4 voix contre et 23 abstentions.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Mars Di Bartolomeo), Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motion 1

Da kéime mer zur Diskussioun respektiv zur Ofstëmmung vun der Motioun, déi vun der Madamm Hansen deposéiert ginn ass. Den Educationnsminister Claude Meisch huet d'Wuert.

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.**- Merci, Här President. Ech wëll Merci soe fir déi Motioun hei an ech proposéieren der Chamber, datt mer déi unhuelen, ...

► **Une voix.**- Merci!

(Brouhaha)

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.**- ... well

et ass genau dat quasi am Wuertlaut, wat ech an der Kommissioun, wou mer doriwwer diskutéiert hunn a wou d'Madamm Hansen déi Fro gestallt huet, gesot hunn, wat d'Demarche wär, déi d'Regierung an deem doten Dossier wëllt huelen. An ech sinn eigentlech frou, datt Der mir absolutt keng Marge de manœuvre gitt, fir de Gewerkschaften do ze vill entgéint-zekommen.

Villmools Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Educationnsminister.

Kënne mer do à main levée ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la motion 1

Wien ass mat dëser Motioun averstanen?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dës Motioun ass bei 2 Abstentionen ugeholl.

(La motion 1 de Mme Martine Hansen est adoptée à main levée avec les abstentions de la sensibilité politique déi Lénk.)

5. Motion de M. Fernand Kartheiser relative à l'élaboration d'une réglementation introduisant la surveillance des vestiaires, lors des cours de gymnastique et de piscine

Mir kommen elo zur Motioun vum Här Fernand Kartheiser iwwert d'Modalitéite vun der Surveillance an de Vestiaires. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert als Auteur vun dëser Motioun.

(Motion déposée en séance publique n° 30 du 2 juillet 2019 - à consulter au compte rendu n° 12/2018-2019 en page 374)

Exposé

► **M. Fernand Kartheiser (ADR), auteur.**- Jo, Här President, ech mengen, dat kënne mer relativ kuerz machen, well ech hat d'Motioun hei scho presentéiert. Ech géif just virschloen, datt mer se an d'Kommissioun vun der Éducation nationale verweisen, fir datt jidderee sech kann dermat familiariséieren an och den Här Minister a seng Servicer kennen eng Meenung derzou hunn.

Mäin Appell wär just, wa mer eng Motioun hunn a wann d'Chamber dermat d'accord wär, fir déi an d'Kommissioun ze verweisen, datt mer dat net verwiessele mat engem méi konservatoreschen Akt an engem spéideren archéologesche Sënn, ...

(Hilarité)

... mä datt mer wierklech dann och dermat schaffen. An ech wär frou, wann de President vun der Educationnskommissioun dat da géif op den Ordre du jour vun eiser nächster éischter Sitzung da vun där Kommissioun setzen.

Dat gesot, wär ech frou, wann d'Chamber kéint mat dëser Proposition d'accord sinn.

Villmools Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kartheiser. Den Educationnsminister Claude Meisch wannechgelift.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Claude Meisch, Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse.**- Dat ass

dann eng seele Convergence de vue tëscht dem Här Kartheiser a mir!

Ech fannen, datt mer dee Sujet do effektiv kënne besser diskutéieren an der Kommissioun. An dann ass dem Auteur vun der Motioun fräigestallt, et herno nach eng Kéier heihin-nerzebréngen oder net.

Et gëtt sécherlech eng Rei vun Informatiounen, déi mer dozou kënne ginn. Mir hunn eis och eng Meenung zur Motioun gemaach. Mä ech denken, datt mer en Echange éischter sollten hunn, ier mer doriwwer géifen ofstëmmen.

Villmools Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Meisch.

Wien d'accord ass, fir dës Motioun an d'Kommissioun ze verweisen, deem hieft d'Hand an d'Luucht.

(Assentiment)

Dat ass eestëmmeg. Dann ass dat esou decidéiert.

(La motion de M. Fernand Kartheiser est renvoyée à la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance, de la Jeunesse, de l'Enseignement supérieur et de la Recherche.)

6. 7455 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative au Bureau, au Secrétaire général et à la Commission du Règlement

Deen nächste Punkt ass den Änderungs-vorschlag zum Chambersreglement 7455, dee Suppleanten am Bureau aféiert, verschidden Dispositiounen iwwert de Secrétaire général aféiert an d'Zesummesetzung vun der Reglements-kommissioun definéiert. D'Riedezäit ass nom Basismodell opgedeelt. An de Rapporteur vun dësem Reglements-vorschlag, den honorabelen Här Roy Reding, ass scho prett.

Här Reding, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Règlement

► **M. Roy Reding (ADR), rapporteur.**- Merci, Här President. No deene rare Momenter vu grousssem Konsens hunn ech dann elo d'Freed an d'Eier, dee leschte Projet vun dëser Chamberssessioun ze presentéieren.

D'Kollege Martine Hansen, Josée Lorsché, Alex Bodry, Eugène Berger a Fernand Etgen hunn dës Proposition agereecht. Mir hunn als Reglements-kommissioun dës Proposition den 3. Juli diskutéiert an de 4. Juli de Rapport unanime ugeholl. Et geet hei ëm dräi Ännerungen:

Éischtens, de Bureau. Bis elo konnt ee Member vum Bureau sech net remplacéiere loossen. Mat dëser Ännerung kënne bis zu néng Suppleantë genannt ginn. Dobäi muss e Suppleant darselwechter Fraktioun oder deemselwecht Grupp ugehéiere wéi dee Member, deem e remplacéiert.

Zweetens, eise Secrétaire général. Eist Haus huet eng positiv Tradition vu Remplacement anticipatif, wa Leit, déi wichteg Positionen besetzen, signaléieren, datt si sech wëlle professionell veränneren oder awer hir Pension wëlen huelen.

Elo kann eise Bureau esou e Recrutement anticipatif och fir d'Position vum Secrétaire général decidéieren. An der Iwwergangsphas kann elo de Secrétaire général während sengem Reschtcongé seng Remuneration a säin Titel behalen a säin Nofolger awer seng Aufgaben iwwerhuelen.

Drëttens, wéi mir d'Zuel vun de Membere vun de parlamentaresche Kommissiounen op 15 eropgesat hunn, gouf d'Reglements-kommissioun, déi speziell reglementéiert ass, vergiess. Deen Oubli reparéiere mer.

Dës Proposition gouf am eestëmmeg Konsens vun alle Parteien ugeholl. An deemno bréngen ech da selbstverständlech och d'Zoustëmmung vum Grupp vun der ADR.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Reding. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Léon Gloden ageschriwwen.

Discussion générale

► **M. Léon Gloden (CSV).**- Merci, Här President. Ech soen dem Rapporteur Merci fir säi schrëftelechen a mëndleche Rapport. Ech mengen, et ass alles gesot ginn.

D'CSV stëmmt där Proposition de modification zou.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Gloden. An da wier et um honorabelen Här Eugène Berger.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Merci, Här President. Ech wëllt och dem Rapporteur Merci soen, deem hei e kuerzen, mä ganz ausféierleche Rapport gemaach huet. Ech mengen, deem ass eigentlech guer näischt méi bäizefügen, duerfir Merci.

An ech ginn och am Numm vun der DP-Fraktioun den Accord dozou.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Berger. An da wier et um honorabelen Här Alex Bodry.

► **M. Alex Bodry (LSAP).**- Jo, Här President, vun eiser Säit och Merci fir dem Rapporteur seng Aarbecht. Mir hunn déi Proposition fir d'Ofännerung vum Reglement mat ënnerschriwwen, well mer mengen, dass déi eenzel Punkte berechtigt sinn.

Ech wëll nach eng Kéier soen, fir dass dat net falsch dobausse verstane gëtt, dass mer hei eng Maximalzuel vu Suppleantë fixéiert hu fir de Bureau. Et ass awer ënner eis kloer, dass dat sech soll op ee pro Groupe politique oder pro Sensibilité politique beschränken. Dat soll also ëmmer och déiselwecht Persoun sinn, déi remplacéiert, fir eng Kontinuitéit och an den Aarbechten ze garantéieren. An déi Suppleanten, déi gëllen haaptsächlech fir de Fall, wou eben eng Bureau-sitzung ofzehalen ass, wou Decisiounen musse geholl ginn. Hei geet et net ëm representativ Fonctiounen no baussen. Do sinn et déi effektiv Membere vum Bureau, déi eleng zielen. Dat wollt ech nach eng Kéier kloerstellen.

Dat gesot, wäert eis Fraktioun dann och deem Text do stëmmen.

► **Une voix.**- Très bien !

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Bodry. An dann nach datselwecht am Gréng vum der Madamm Josée Lorsché.

(Hilarité)

► **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Merci, Här President. Dir hutt menger Ried virgegraff. Datselwecht am Gréngen, dat stëmmt. Mir schléissen eis deem un. Mir fannen déi dräi Modifikatiounen natierlech ganz sënnvoll. Dat gesot, wëllt ech och dem Här Roy Reding Merci soe fir säi knappen, mä gudde Rapport.

An domat gi mer den Accord vun der grénger Fraktioun.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Lorsché. An dann den honorabelen Här Baum.

► **M. Marc Baum (déi Lénk).**- Merci, Här President. Et sinn effektiv dräi Modifikatiounen. Zwou vun deenen dräi Modifikatiounen stëmmen mer natierlech ganz gären zou. Dat ass engersäits d'Reglements-kommissioun, déi och op 15 Membere an d'Luucht gesat gëtt, respektiv d'Méiglechekeet, datt de Generalsekretär seng Pensions-rechter ka wouerhuelen a gläichzäiteng eng Transitionssphas do ass, fir deem Iwwergang ze garantéieren.

Woufir mir - ouni Begeeschterung op jidde Fall - eis Zoustëmmung eventuell ginn, dat ass déi ganz Geschicht ronderëm de Bureau, well de Bureau representéiert an eisen Aen nach ëmmer net - am Géigesaz zu deenen anere Kommissiounen - déi pluralistesche Villfalt vun der Chamber, wat dozou féiert, datt d'Sensibilité-politiken zum Beispill net Member vun der Chamber (veuillez lire: net Member vum Bureau) sinn an duerfir och net kennen, zumindest steet dat am Rapport, e Suppleant stellen. Fir dat awer vläicht e bëssen ze korrigéieren, wat den Här Bodry virdrun a sengem vläicht „wishfull thinking“, deem ech och ënnerstëtze géif, gesot huet.

Mir hunn näischt dergéint, datt elo Suppleantë genannt ginn, stellen awer nach weiderhi fest, datt de Bureau net d'Pluralitéit vun de politesche Parteien hei an der Chamber vertritt.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Baum. Als leschte Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement agedroen.

► **M. Sven Clement (Piraten).**- Merci, Här President. Deem heiten ass u sech näischt méi bäizefügen, dofir kann ech just den Accord vun de Piraten duerfir markéieren.

► **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Clement.

D'Diskussioun ass elo ofgeschloss. Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert den Änderungs-vorschlag zum Chambersreglement 7455. Den Text steet am Document parlementaire 7455¹.

Vote sur l'ensemble de la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés 7455

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséin-lech Stëmmen. Duerno de Vote par pro-curation. De Vott ass heimat ofgeschloss. Dësen Änderungs-vorschlag vum Chambersreglement ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Laurent Mosar), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Alex Bodry), Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

7. Changement de composition du Bureau - nomination des suppléants permanents

Nodeems datt mer d'Ofännerung vum Chambersreglement 7455 ugehall hunn, kënnen mer elo zur Annerung vun der Zesummesetzung vum Bureau kommen, andeems mer déi permanent Suppleanten nennen. Fir d'Eischt muss d'Chamber d'Zuel vun de permanente Suppleantë vum Bureau festleeën. Nom Chambersreglement dierfen et héchstens néng Leit sinn. Et gëtt proposéiert, fënnf permanent Suppleanten ze nennen.

Ass d'Chamber domadder averstanen, d'Zuel vun de permanente Suppleanten op fënnf festzeleeën?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Ginn iergendwellech Kandidate fir déi fënnf Poste vu permanente Suppleantë vum Bureau virgeschloen?

Madamm Hansen, wannechgelift.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Merci, Här President. Fir d'CSV schloe mir de Léon Gloden vir.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci.

► **M. Max Hahn** (DP).- Ech proposéieren den Eugène Berger.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci. Fir d'LSAP ass et ...?

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Jo, ech proposéieren de Georges Engel.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Madamm Lorsché.

► **Mme Josée Lorsché** (déi gréng).- Déi gréng Fraktioun proposéiert de Roberto Traversini.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Ech proposéiere fir de Groupe technique den Här Sven Clement vun de Piraten.

(Exclamations)

► **M. Henri Kox** (déi gréng).- Aah! Dofir si mer derfir!

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools. Et gëtt also esou vill Kandidaten, wéi et Poste gëtt. Et brauch deemno net ofgestëmmt ze ginn, wann d'Chamber domadder averstanen ass.

Ass d'Chamber domadder averstanen, den Artikel 7 (5) vum Chambersreglement ze applizéieren?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Den Här Léon Gloden, den Här Eugène Berger, den Här Georges Engel, den Här Roberto Traversini an den Här Sven Clement sinn zu permanente Suppleantë vum Bureau proklaméiert.

8. Résolution de M. Fernand Kartheiser relative à la mise en place d'un site Internet trilingue de la Chambre des Députés

Dir Dammen an Dir Hären, mir kéimen dann zur Résolutioun, déi gëschter vum Här Fernand Kartheiser deposéiert ginn ass.

(Résolution déposée en séance publique n° 33 du 10 juillet 2019 - à consulter en page 450 de ce compte rendu)

Wat dës Résolutioun vum Här Kartheiser iwwert de Sproochegebrauch um Internetsite vun der Chamber ugeet, wëllt ech folgend Präzisatioun ginn: Et ass esou, datt de Bureau sech där Problematik bewosst ass a selwer schonn an zwou Decisiounen vum Oktober 2017 respektiv Januar 2018 decidéiert huet, datt den neien Internetsite vun der Chamber soll integral disponibel sinn op Lëtzebuergesch, Däitsch, Franséisch an Englesch, wat déi statesch Deeler ugeet. D'Texter aus der Rubrik „Aktualitéit“ wäerten dann a Fonctioun vum Contenu an där enger oder an där anerer Sprooch disponibel sinn.

Nieft dësen Decisiounen vum Bureau weisen ech drop hin, datt eis Aarbechten hei an der Plénière integral op Lëtzebuergesch ze liese sinn an eise Compte rendu, dee regelméisseg als Bäilag an de Lëtzebuerger Dageszeitungen ze fannen ass an och elo kann op eise Internetsite fonnt ginn. A wéi Dir wësst, stinn do och all d'parlamentaresch Froen an d'Äntwerte vun deene betraffene Ministeren dran, an zwar ëmmer an där Sprooch, an där se eragereecht goufen. An d'Chamberpräsenz op Facebook ass och gréisstendeels op Lëtzebuergesch.

Étant donné datt dee Virschlag vum Här Kartheiser d'Diskussiounen am Bureau rejoinéiert, géif ech virschloen, dës Résolutioun an de Bureau ze verweisen.

Den Här Kartheiser wannechgelift.

Exposé

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR), *auteur*.- Villmools Merci, Här President. Ech sinn och ganz dankbar fir déi Erklärungen. Ech wëll do vläicht e puer Kommentaren uschlëssen.

Wann ech lech richtig verstanen hunn, dann huet de Bureau zu enger Zäit, wéi d'ADR oder de Groupe technique nach net dra vertruede war, sech der Problematik ugehall an Decisiounen geholl, deenen hir Ëmsetzung awer Joren an Usproch hëlt. Dat ass e Schrëtt an déi richteg Richtung. Mir hoffen also, datt déi doten Decisiounen séier ëmgesat ginn. An an deem Sënn ass et sécher gutt, fir dës Résolutioun an d'Aarbechte vum Bureau matafléissen ze loosse.

Ech wëll awer soen, datt dat guer net am Widersproch steet zu deem, wat mir proposéieren. Well mir hu jo gesot, mir kéinten elo schonn, souwuel um Portail wéi um chd.lu, d'Méisproochegkeet reflektéieren an och op Lëtzebuergesch do déi Saachen iwwerhuelen, déi zum Beispill op Lëtzebuergesch eragereecht ginn.

Ech ginn lech e Beispill: Wann ech eng Question parlementaire stellen iwwert d'Nationalbibliothék - fir iergendee Beispill ze nennen -, da gëtt dat op eise Portail iwwersat « Question parlementaire portant sur la bibliothèque nationale ». Et freet ee sech firwat. Eis dräi administrativ Sproochen sinn dem Gesetz no gläichberechtigt. Nächst verhénnert, fir och um Portail einfach d'Lëtzebuerger Sprooch ze benotzen.

Dat Zweet ass, an dat ass en aktuell Beispill, den chd.lu. Ech hu gëschter deen Text hei proposéiert an ech gesinn, wat haut op chd.lu also doriwwer steet. Wéi gesot, dat, wat ech gëschter eragereecht hat, war a Lëtzebuerger Sprooch. Haut steet do: « Une résolution a été déposée par Monsieur Fernand Kartheiser, Député ». Alles richtig, just op Franséisch. An da steet hannendrun, wat dann den Objet war: « Mise en place d'un site Internet trilingue de la Chambre des Députés ». Do ass d'Wourecht bei der Iwwersetzung schonn hänke bliwwen! Well et geet net drëm, fir en neie Site trilingue ze maachen, mä et geet drëm, fir d'« application des langues administratives actuelles », fir déi elo schonn ze applizéieren. Dat heescht, eng Iwwersetzung, souguer esou eng einfach, ass scho falsch.

(Interruption)

Wa mer et net iwwersat hätten op chd.lu, wär vläicht déi eigentlech Absicht vun där Initiativ och richtig reflektéiert ginn. Wien iwwersetzt, huet potenziell och eng Feelermeiglechkeet. Wien einfach den Originaltext iwwerhëlt, schléisst déi Feelermeiglechkeet och aus.

Den Engagement fir d'Lëtzebuergesch an der Chamber an an eiser parlamentarescher Aarbecht, dee solle mer konsequent virundreiwen, an net nëmmen am Wahlkampf virun de Wahlen.

Ech wëll hei just soen, déi parlamentaresch Froen, déi mir stellen: Mir als ADR maachen et bal ëmmer op Lëtzebuergesch, anerer maachen et och heiansdo op Lëtzebuergesch, oder vläicht tendenziell mengen ech ze gesinn, och ëmmer méi. Mä d'Regierung äntwert nach ëmmer net regelméisseg op Lëtzebuergesch.

Mir hunn eis als ADR schonn e puermol missen un lech adresséieren, Här President, fir d'Dispositioun vum Sproochegesetz vun 1984 ze rapeléieren an d'Regierung ze bidden, wa si an enger vun deenen dräi administrative Sproochen, an eise Fall op Lëtzebuergesch, gefrot gëtt, datt se dann och soll an där Sprooch äntwerten, an där se gefrot gëtt.

Mir hunn eng Proposition de loi eragereecht als ADR, wou mer eigentlech dat Sproochegesetz vun 1984 wëlle weiterentwëckelen - mir hunn dat jo elo 35 Joer, 36 Joer -, wou mer soen, déi Fakultéit, déi een huet als Administratioun, fir an där Sprooch ze äntwerten, an enger vun deenen dräi administrative Sproochen, an där d'Administratioun oder d'Regierung an deem Fall ugeriet gëtt, solle mer ersetzen duerch eng Obligatioun.

35 Joer nom Sproochegesetz, 35 Joer nodeem all Partei gesot huet: „Et ass wichteg, datt mer d'Lëtzebuergesch éieren an datt mer et och méi léieren an de Schoulen“, an d'Regierung refuséiert dat, 35 Joer nom Sproochegesetz! Alles dat weist, datt deen Engagement fir d'Lëtzebuergesch vu villen a virun allem vun deene Parteien, déi hei vis-à-vis sëtzen, anscheinend nach ëmmer net eescht geholl gëtt.

(Brouhaha et interruptions)

Mir kënnen dat als ADR net akzeptéieren! Mir sinn nimools ... Nimools, Här President, hu mir eis ausgeschwat géint Franséisch als Verwaltungssprooch, géint Däitsch als Verwaltungssprooch. Eis Missioun ass et, fir als Affekt fir Lëtzebuergesch opzetrieden, an dat riicht sech ni géint eng aner Sprooch. Dat ass eppes fir eis Sprooch a fir eis Kultur.

A mir hätte gär, datt dat an der Politik eescht geholl gëtt, och vun der Lëtzebuerger Regierung, déi net nëmme viru Wahlen soll soen, wéi wichteg eis Sprooch hir ass.

Mir bleiwen also bei deem Text, fir op dat zréckzekommen, wat dës Diskussioun ausgeléist huet, Här President. Mir wäer frou, wann de Bureau déi Initiativ géif opgräifen an och elo scho géif Däitsch a Lëtzebuergesch an de Publikatiounen vun der Chamber esou reflektéieren, wéi et an eiser Aarbecht och benotzt gëtt.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix**.- Très bien !

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Kartheiser. Den Här Marc Baum huet d'Wuert gefrot.

Discussion générale

► **M. Marc Baum** (déi Lénk).- Jo, Merci, Här President. Mir hunn elo héieren, datt d'Lëtzebuergesch an der Publikatioun, an der Kommunikatioun no bausse vun der Chamber ze kuerz géif kommen.

Ech wëllt awer och op en anere Phenomeen opmierksam maachen. A vu datt ech net am Bureau an déi Lénk net am Bureau vertruede sinn, kann ech jo dann deem neie Bureau dat awer vläicht mat op de Wee ginn, fir vläicht och déi Reflexioun ze féieren, dat ass:

Déi ëffentlech Sätzungen, déi mir hei hunn an déi op Lëtzebuergesch gefouert ginn, Chamber TV an deenen allergréissten Zich, dat ass reng op Lëtzebuergesch. A wann een an där Logik ass wéi den Här Kartheiser, da misste mer och op de Wee goen a soen: Mä déi ëffentlech Sätzungen, déi iwwersetze mer och, dat wat mer televiséiert transmettéieren, dat gëtt och iwwersat. Mir maachen et heiansdo bei groussen Debatten a Gebäerdesprooch, wat e puer Honnert Leit betrëfft, wat awer ganz wichteg a ganz richtig ass.

A mir mengen, datt et gradesou e wichteg a richtig Symbol wier, fir och déi ëffentlech Sätzungen op Franséisch, mengetwegen och op Däitsch, mä virun allem op Franséisch ze

iwwersetzen, well e groussen Deel vun eiser Populatioun, vun deene Leit, déi zu Lëtzebuerg wunnen an déi net Lëtzebuergesch kënnen, si Frankofonnen.

An duerfir menge mer, datt dat e wichteg Element wier. Wann een an der Diskussioun ass, wéi d'Chamber no bausse kommunizéiert, da soll een dat Element awer net bausse vir loosse. Mir brauchen e Plurilinguismus, dee mer zu Lëtzebuerg hunn. D'Chamber soll deen och representéieren. An et ass net nëmmen d'Lëtzebuergesch, wat an engem bestëmmte Beräich ze kuerz kënn, mä dat muss een dann awer och aus dem Brëll vun deenen anere Sproochen kucken.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools. D'Madamm Hansen, wannechgelift.

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Merci, Här President. Ech mengen, esou wéi den Här Kartheiser et gesot huet - oder Dir hat et gesot -, hat de Bureau sech jo schonn eng Kéier domadder befaasst. Dat heescht, mir hunn eppes decidéiert, wat elo net ganz perfekt funktionéiert, géif ech elo emol einfach esou soen. An duerfir géif ech och proposéieren, datt mer dat op den Ordre du jour vun engem vun deenen nächste Bureauen setzen, datt mer wierklech kucken: Wou sinn d'Problemer? Firwat funktionéiert et net esou mat deenen dräi Sproochen, wéi et misst funktionéieren?

Vläicht musse mer och eng Kéier en zousätzleche Bureau maachen, well eisen Ordre du jour ass ëmmer zimlech vollgepaakt, soudatt d'Punkten op eemol ganz séier mussen evakuéiert ginn. Da géif ech also proposéieren, datt mer do eng Kéier vläicht e separaten oder ee mat manner Punkte maachen, fir datt mer dat kënnen am Detail diskutéieren.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Hansen. Den Här Alex Bodry, wannechgelift.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Jo, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech mengen, déi dote Fro soll do diskutéiert ginn, wou se higehéiert. Dat ass an de Bureau vun der Chamber. Ech ka mech nëmmen e bësse wonneren eigentlech iwwert d'Initiativ hei, déi d'ADR, déi den Här Kartheiser hei hëlt. Et géif ee bal mengen, d'ADR hätt kee Verrieder am Bureau!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Nee, dunn hate se nach keen.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR), *auteur*.- Nee.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- D'ADR huet awer elo, Här President, zënter net e puer Deeg, mä zënter enger Rei vu Méint e Verrieder am Bureau. An ech ka mech net erënneren, dass de Verrieder vun der ADR am Bureau jee dat opgeworf hätt, wat hei Géigestand ass vun deem Text, deen d'ADR selwer hei eragereecht huet. Dat ass fir mech onverständlech.

An da froen ech mech, ob et hinnen hei ëm d'Saach geet oder ob et hinnen hei ëm d>Show geet no bausse, fir sech duerstellen als deen eenzege Verrieder vun der Lëtzebuerger Sprooch an all déi aner duerstellen, wéi wa si näischt wëlte fir d'Lëtzebuerger Sprooch maachen.

► **Plusieurs voix**.- Très bien !

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Dat ass falsch! An Dir wësst, dass et falsch ass. Hei geet et ëm Show an et geet net ëm d'Inhalter. An ech mengen, deen doten Text gehéiert dohin, wou en higehéiert, dat heescht an de Bureau, fir do diskutéiert ze ginn.

► **Plusieurs voix**.- Très bien !

Le saviez-VOUS ?

ENQUÊTE PARLEMENTAIRE

L'article 64 de la Constitution réserve à la Chambre le droit d'enquête qui lui confère la possibilité d'entendre des témoins et de consulter des experts pour réunir des éléments d'information sur une question d'intérêt public. La Chambre exerce ce droit par une commission formée en son sein.

L'exercice du droit d'enquête est réglé par la loi du 27 février 2011 qui a abrogé l'ancienne loi du 18 avril 1911. La commission, ainsi que son président, peuvent prendre toutes les mesures d'instruction prévues par le Code de procédure pénale.